

Miljoenen zzp'ers dreigen opnieuw opdrachten mis te lopen door nieuwe wet

De voorgestelde Wet VBA toont een alarmerend gebrek aan proportionaliteit. In een poging om schijnconstructies aan te pakken, wordt er met een kanon op een mug geschoten, waardoor de bredere gemeenschap van zzp'ers onnodig in het gedrang komt. Het is volstrekt onduidelijk welk probleem de minister probeert op te lossen. Net als in 2016 met de Wet DBA, lopen we het risico dezelfde destructieve uitkomst te realiseren. Als we nu niet ingrijpen, zullen miljoenen ondernemers zonder inkomen komen te zitten. Het is van essentieel belang dat we deze onevenredige benadering nu stoppen.

“De stress die ik als ondernemerervaarde tijdens de crisisjaren 2008 en 2009 valt in het niet in vergelijking met de frustratie die ik nu voel. We maken weer exact dezelfde fouten als bij de introductie van de Wet DBA in 2016. Ongelooflijk.”

Jeroen - IT ondernemer

In september 2008 startte ik met mijn onderneming. Ik was toen 26 jaar en koos op dat moment bewust voor het ondernemerschap. Verschillende bedrijven helpen met mijn specifieke expertise en dat met mijn eigen aanpak was voor mij de ultieme uitdaging. Ik help bedrijven met hun digitale strategie en dan voornamelijk op het gebied van hun IT architectuur en infrastructuur. Daarnaast begeleid ik hen bij de inkoop en outsourcing daarvan. Dat zijn grote en complexe projecten die ik voor verschillende organisaties waaronder Randstad, FrieslandCampina, Rabobank, Sanquin, Unilever, Philips en de Nationale Politie heb uitgevoerd.

Ik heb vanaf de start van mijn onderneming zeer veel aandacht gegeven aan de risico's die het ondernemerschap met zich mee brengen, daardoor heb ik vanaf de start gezorgd voor o.a.:

- Meerdere projecten / opdrachtgevers per jaar, soms zelfs tegelijkertijd.
- Een goede buffer voor tijdens de mindere tijden.
- Een AOV waarmee ik langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid is verzekerd.
- Een beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering.
- Een goede pensioenopbouw voor later.

Onduidelijkheid zorgt voor onzekerheid

Ik zet mijn kennis en ervaring in op het moment dat zij die zelf niet voorhanden hebben. Neem bijvoorbeeld Philips Lighting: deze onderneming veranderde van naam en heet tegenwoordig Signify. Zo'n naamswijziging is niet iets wat een organisatie 'even' doet. Het is ingewikkeld en ingrijpend voor de gehele organisatie en niet iets waar ze intern de juiste expertise voor hebben. Daarom huren ze tijdelijk een expert in die hen helpt om deze transitie te kunnen realiseren. Onder de nieuwe wetgeving zou dit mogelijk niet meer kunnen. Ik breng weliswaar unieke kennis en expertise in, maar doe feitelijk hetzelfde werk als interne collega's op dat project: de transitie uitvoeren. Is dit dan inbedding? Onder de nieuwe wetgeving is het antwoord hierop mogelijk 'ja', maar wellicht ook 'nee'. En daar zit het risico wat ertoe leidt dat opdrachtgevers huiverig zullen zijn bij het inzetten van zelfstandigen.

Wet DBA in 2016

In 2016 heeft de overheid de Wet DBA geïntroduceerd en zelfs aangenomen. Ik heb toen ook vooraf gewaarschuwd via verschillende media kanalen over de grote problemen die deze wet zou gaan veroorzaken. Het was destijds onduidelijk welk 'probleem' de wet zou gaan oplossen en het gaf zeker geen zekerheid vooraf voor opdrachtgevers of een zelfstandige ingehuurd kon worden voor bepaalde werkzaamheden. In tegendeel, het veroorzaakte zoveel angst en terughoudendheid bij opdrachtgevers dat men vrijwel helemaal stopte met de inhuur van zelfstandigen. Dus het grootste probleem met de strekking en impact van deze "wetgeving" is niet dat zelfstandigen afhaken, maar juist de opdrachtgevers. Zie ook:

- <https://nos.nl/artikel/2140134-tienduizenden-zzp-ers-lopen-opdrachten-mis-door-nieuwe-wet>
- <https://www.zzp-nederland.nl/nieuws/icter-jeroen-beekman-aov-plicht-laat-zien-zzp-nederland-moet-nog-zichtbaarder-worden>
- <https://nos.nl/artikel/2084474-regels-voor-zzp-ers-veranderen-definitief-per-1-mei>

Ook ik heb tot aan de opschorting van deze wet DBA opdrachten voortijdig moeten stoppen en nieuwe opdrachten werden vervolgens niet meer aangeboden. Iets wat volstrekt onnodig was geweest als de wetgever eerder had geluisterd naar alle signalen en waarschuwingen. Pas later, toen al veel schade was geleden, werd verdere handhaving opgeschort. Het heeft gedurende die periode voor veel stress en onzekerheid gezorgd bij mij en vele andere ondernemers.

De Wet VBA

Het bovenstaande scenario uit 2016 is zich helaas aan het herhalen vandaag de dag, alleen nu onder een andere naam: Wet VBA de "*Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden*". Hetzelfde onduidelijke doel, hetzelfde destructieve, buitenproportionele gevolgen, maar nu alleen met andere spelers. Het is wederom volstrekt onduidelijk welk probleem de wetgever probeert op te lossen. Men lijkt maar niet te willen leren van fouten uit het verleden en de geschiedenis van 2016 zal zich herhalen bij ongewijzigd invoeren van deze wet.

Het conceptvoorstel voor de Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties (Wet VBA) is gepubliceerd

(<https://www.internetconsultatie.nl/wetverduidelijkingbeoordelingarbeidsrelatiesenrechtsvermoeden/b1>).

De gevolgen zullen weer hetzelfde zijn: opdrachtgevers zullen géén zelfstandigen meer durven inhuren omdat geen zekerheid vooraf te verkrijgen is. En omdat de vraag naar kortdurende specifieke (IT) kennis bij het bedrijfsleven en overheid onverminderd groot is en ondernemers zoals ik graag voor verschillende bedrijven willen werken, zal het leiden tot vele verschillende tijdelijke arbeidsovereenkomsten per project via vele tussenbureaus (van wisselende reputaties en kwaliteit). Hierbij is het volstrekt onduidelijk of doorbetaling bij ziekte, arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en pensioen goed of juist totaal niet geregeld zijn. Iets wat ik nu zelf van begin af aan perfect geregeld heb. Dit alles staat nog los van het feit dat deze tijdelijke arbeidsconstructies zullen leiden tot een grote inkomstendaling van de zelfstandige.

Kortom, de positie van zelfstandigen wordt sterk verzwakt. Vanuit zzp-organisaties is ook scherpe kritiek op de Wet VBA. Er wordt gesproken over "een bloedbad" en dat "ondernemers worden rechtstreeks geraakt in hun bestaansrecht". Ik beaam dit en sluit me hier volledig bij aan.

In de nieuwe wet VBA worden gekeken naar drie hoofdcriteria om te bepalen of er sprake is van een dienstverband: (A) werkinhoudelijke sturing, (B) organisatorische inbedding en (C) werken voor eigen rekening en risico. Het daadwerkelijke afwegen en toetsen op deze criteria wordt door de rechter gedaan. Hierdoor is volledige duidelijkheid vooraf een illusie. Kortom, totdat een zaak voor de rechter komt is er geen duidelijkheid of je de opdracht volgens de wet kunt uitvoeren. Het wetsvoorstel voegt dus naast het begrip 'gezag' nu ook het begrip 'inbedding' toe als kwalificatie van de arbeidsrelatie. De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) waarin de drie hoofdelementen nader worden ingevuld en hoe die ten opzichte van elkaar moeten worden gewogen, is nergens verder uitgewerkt noch gepubliceerd. Ook dit blijft dus onduidelijk.

Daar waar het criterium 'gezag' al onduidelijk is, vergroot het toevoegen van het criterium 'inbedding' de onduidelijkheid alleen maar meer. Het is juridisch zeer complex vast te stellen, vrijwel onmogelijk te handhaven en zal wederom tot grote onrust leiden onder opdrachtgevers. Dit waren de exacte redenen op basis waarvan destijds geconcludeerd is dat de Wet DBA niet uitvoerbaar bleek en verdere handhaving opgeschort is. En toch staan we nu weer aan de vooravond van eenzelfde debacle.

De oplossing

Mijn voorstel zou zijn om alleen te kijken naar het criterium 'werken voor eigen rekening en risico' en een minimum uurtarief. Daarmee wordt meer gekeken naar criteria die bepalen of iemand ondernemer is of niet. Wanneer het doel van de nieuwe wetgeving is om ondernemers meer te beschermen tegen zichzelf, zou bovenstaande aangevuld kunnen worden met een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering (voor alle werkenden) en eventueel een minimaal pensioeninleg.

Deze oplossing waarborgt de proportionaliteit: Alle ondernemers zijn beschermd tegen arbeidsongeschiktheid, eventueel aangevuld met een goede voorziening in hun pensioen, maar kunnen bovenal vrij ondernemen.

Spits de wetgeving toe op het probleem dat je wilt oplossen, maar voorkom dat er een hele grote groep ondernemers (zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers) onevenredig en onnodig er de dupe van worden.